

๑๐๐ ปี
ศิลปนิพนธ์มรดกอีสาน
สืบสาน
วัฒนธรรมสัมพันธ์
ประจำปี ๒๕๕๘

ในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมายุ ๕ ๕๐๖
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
และวันอนุรักษ์มรดกไทย
๒ เมษายน ๒๕๕๘

๑๐ ปี
ศิลปนิพนธ์มรดกอีสาน
สืบสาน
วัฒนธรรมสัมพันธ์
ประจำปี ๒๕๕๘

คำถวายอาศิรวาทราชสดุดี
และคำกล่าวถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสมหามงคลคล้ายวันพระราชสมภพ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒ เมษายน และงานวันอนุรักษ์มรดกไทย

ขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย อธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในนามของคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่และพสกนิกรทุกหมู่เหล่าที่มาชุมนุมพร้อมเพรียงกันในวันนี้ ล้วนมีความปลื้มปิติเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสร่วมแสดงความจงรักภักดี และน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสมหามงคลสมัยวันคล้ายวันพระราชสมภพของใต้ฝ่าละอองพระบาทที่เวียนมาบรรจบครบ ๕ รอบ

ปวงข้าพระพุทธเจ้า มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นที่ได้ฝ่าละอองพระบาท ทรงดำรงศิลปวัฒนธรรมไทยให้ยั่งยืนเป็นมรดกของชาติ ทรงกอบประพาสพระราชกรณียกิจอเนกอนันต์ เพื่ออนุเคราะห์ อนุรักษ์ และพัฒนา สืบสานศาสตร์และศิลป์แห่งวัฒนธรรมของทุกภูมิภาคให้รุ่งโรจน์วัฒนาจนเป็นที่ประจักษ์ของปวงชนทั่วโลก พระอัจฉริยภาพกิตติขจรแผ่ไพศาลนี้ ประกาศพระเกียรติแห่งพระสมัญญา “เอกอัครราชูปถัมภกมรดกวัฒนธรรมไทย”

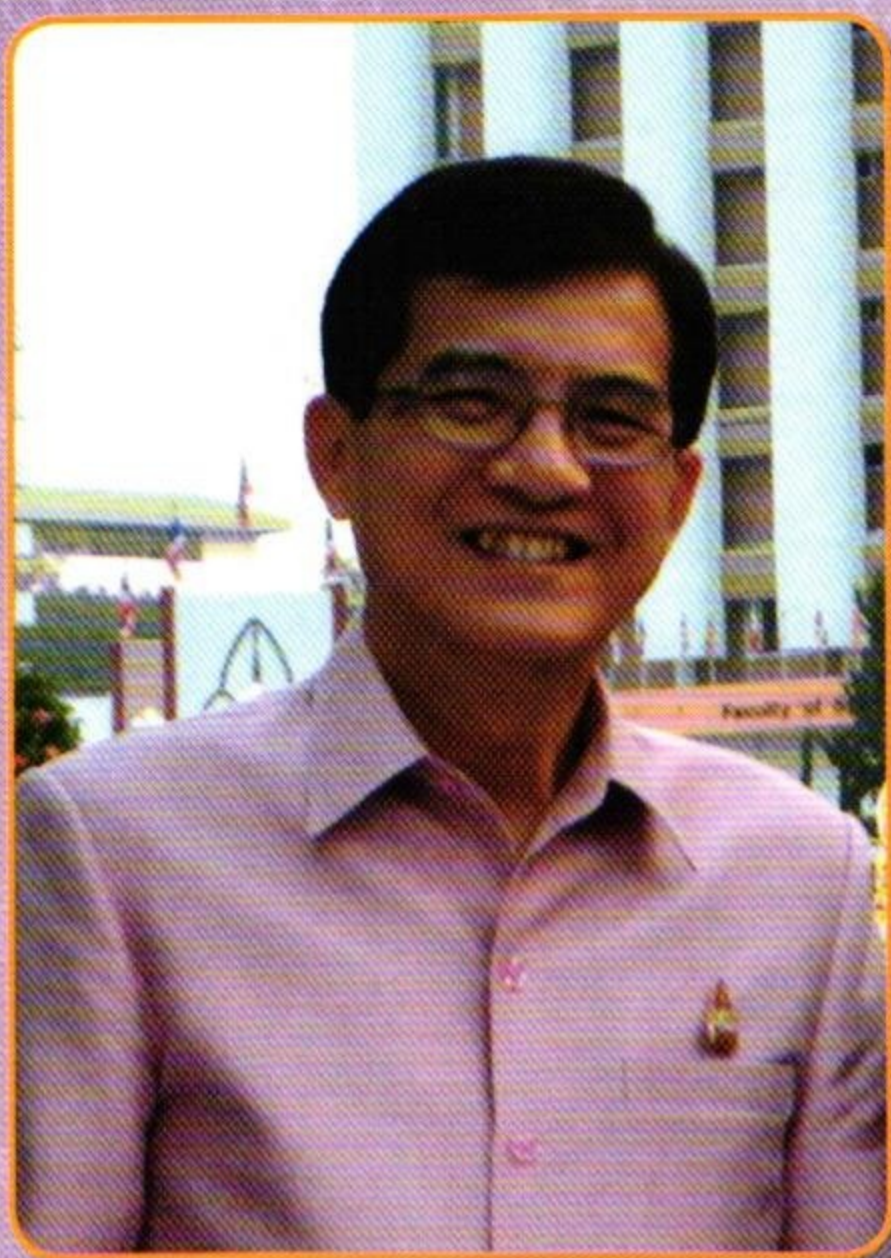
ใต้ฝ่าละอองพระบาท ทรงเป็นเจ้าฟ้าองค์ “วิศิษฎ์ศิลปิน” ทรงเป็นเมธีวัฒนธรรมผู้เป็นเลิศทางศิลปะ และประเสริฐเลิศกว่าศิลปินทั้งปวง ทรงเสริมสร้างเกียรติไพบุลย์แก่ชาติด้านศาสตร์และศิลป์ต่าง ๆ เป็นที่แซ่ซ้องสาธุการไปทุกหนแห่ง ทรงเป็นดั่งมณีรัตนของเหล่าศิลปินทุกศาสตร์และทุกสาขาอาชีพ ทั้งด้านอักษรศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ดัตตศิลป์ วิจิตรศิลป์ วรรณศิลป์ การศึกษา การสาธารณสุข ศาสนา โภชนาการ และ เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและตระหนักถึงพระปรีชาสามารถนี้ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ รัฐบาลจึงมีมติให้ วันที่ ๒ เมษายน วันคล้ายวันพระราชสมภพ เป็นวันอนุรักษ์มรดกไทย เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติใต้ฝ่าละอองพระบาทที่ทรงเป็นแบบอย่าง และทรงมีพระวิริยะอุตสาหะ บำเพ็ญพระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตรในด้านการอนุรักษ์มรดกของชาติในสาขาต่าง ๆ ให้ยั่งยืนตกทอดถึงลูกหลานไทยสืบต่อไป

ในโอกาสอันเป็นมหาอภิลักขิตมงคลวันคล้ายวันพระราชสมภพของใต้ฝ่าละอองพระบาทเหล่าปวงข้าพระพุทธเจ้า ขออาราธนาพระมหาบุญบารมีแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกพระองค์โปรดแผ่พระฉัพพรรณรังสีโอกาส อำนวยอภิบาล และดลบันดาลสวัสดิ์ให้ใต้ฝ่าละอองพระบาท ทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญ สถิตยสถานเป็นมหาวชิระจักรแห่งปวงชนชาวสยามตราบชั่วจิรัฏฐติกาลเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า บุคลากรมหาวิทยาลัยขอนแก่น

สาร

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย

อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และวันอนุรักษ์มรดกไทย วันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ นี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะสถาบันหลักของภาคอีสาน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะเป็นแหล่งศึกษา อนุรักษ์ พัฒนา ถ่ายทอด ฟื้นฟู ตลอดจนทำนุบำรุง และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน และเป็นแกนกลางในการเชื่อมประสานหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าประสงค์เดียวกันในการดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรมอีสาน เพื่อให้ตระหนักรู้ถึงบทบาทของวัฒนธรรม และพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งและเติบโตยั่งยืนต่อไป

ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงได้คัดเลือกศิลปินมรดกอีสาน และผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะพื้นบ้านอีสาน ศิลปะอีสานร่วมสมัย และภูมิปัญญาพื้นบ้าน เข้ารับการประกาศเกียรติคุณในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ นี้ เพื่อเชิดชูเกียรติ และให้กำลังใจแก่ผู้ทำงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมในแขนงต่าง ๆ ได้ร่วมกันอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้านที่กำลังจะสูญหาย ให้ดำรงสืบไป

สาร

รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม วงศ์พงษ์คำ
รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและชุมชนสัมพันธ์
และประธานการจัดงานวันอนุรักษ์มรดกไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคมศิลปวัฒนธรรม ในการที่จะเป็นแหล่งศึกษา อนุรักษ์ พัฒนา ถ่ายทอดและฟื้นฟูภูมิปัญญาอีสาน รวมถึงสนองต่อนโยบายของรัฐบาล ในการเป็นมหาวิทยาลัยที่นำทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาควบคู่ไปกับเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาชุมชนภาคอีสานให้เกิดความเข้มแข็งและเติบโตยั่งยืน ซึ่งถือเป็น ๑ ใน ๔ ภารกิจหลักที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้ความสำคัญ โดยมีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและชุมชนสัมพันธ์ ทำหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

ในวันที่ ๒ เมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และวันอนุรักษ์มรดกไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ใช้วาระสำคัญนี้เป็นวันแห่งเกียรติยศ จัดพิธียกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานและผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ศิลปิน ได้มีกำลังใจที่จะมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่าย เพื่อให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้าวิจัยด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

สาร

นายบัญชา พระพล

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและชุมชนสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีปณิธานแน่วแน่ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีความเจริญ
วัฒนา และมุ่งมั่นสนับสนุนผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะพื้นบ้านอีสาน ให้สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าและ
ดำรงอยู่สืบต่อไป ในวันที่ ๒ เมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นโอกาสมหามงคลวันคล้ายวันพระราชสมภพของ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และวันอนุรักษ์มรดกไทย เพื่อเทิดพระเกียรติแด่
องค์ชัตติยานารี ผู้ทรงอุปถัมภ์ค้ำชูศิลปวัฒนธรรมของชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงได้จัดกิจกรรมเชิดชู
เกียรติศิลปินมรดกอีสาน และผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ กิจกรรมชื่นชมยินดีกับครูพงษ์ศักดิ์
จันทร์อุกษา ศิลปินมรดกอีสานที่ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติในปีพุทธศักราช ๒๕๕๗
และกิจกรรมมุทิตาหารายได้ช่วยเหลือศิลปินผู้สร้างสรรค์ศิลปะเพื่อสังคม ทนง โคตรชมพู

สำหรับกิจกรรมการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสาน และผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ นับเป็นปีที่ ๑๐ ของการจัดกิจกรรม ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๘
จนถึงปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็น ๑ ทศวรรษ ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เชิดชูเกียรติผู้ที่สร้างตำนานความดีงาม
ให้เกิดเป็นมุนมังมรดกที่มีคุณค่าสำหรับชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในนามของฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและชุมชนสัมพันธ์ กระผมขอขอบคุณคณะกรรมการทุกฝ่าย
ที่มีส่วนช่วยให้โครงการนี้สามารถก้าวต่อไปด้วยดี กิจกรรมทั้งหมดก่อให้เกิดคุณค่าสูงสุด ก็เพราะ
ความร่วมมือประสานงานกันอย่างเต็มกำลังความสามารถ อีกทั้งขอชื่นชมยินดีกับศิลปินมรดกอีสาน
และผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ສື່ປຶ້ມພຽງ
ອີສ່ານ

໑໐ ປີ

ສິ້ນລະບົບມໍລະດົກອີສ່ານ

ສື່ປຶ້ມ

ວັງທານທຳລັ່ມພັນ

໒໕໕໘

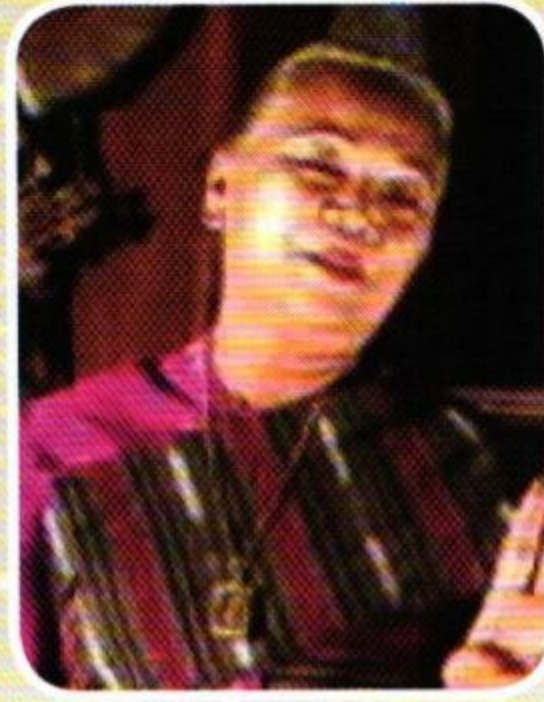
ວັງທານທຳລັ່ມພັນ

10 ศิลปินมรดกอีสานเกียรติยศ
ปี ๒๕๕๘

นายณรงค์ พงษ์ภาพ
(นพดล ดวงพร)

นางบุญช่วง เต็นดวง

นายทองใส ทับถนนวน

นายสมคิด สิงสง

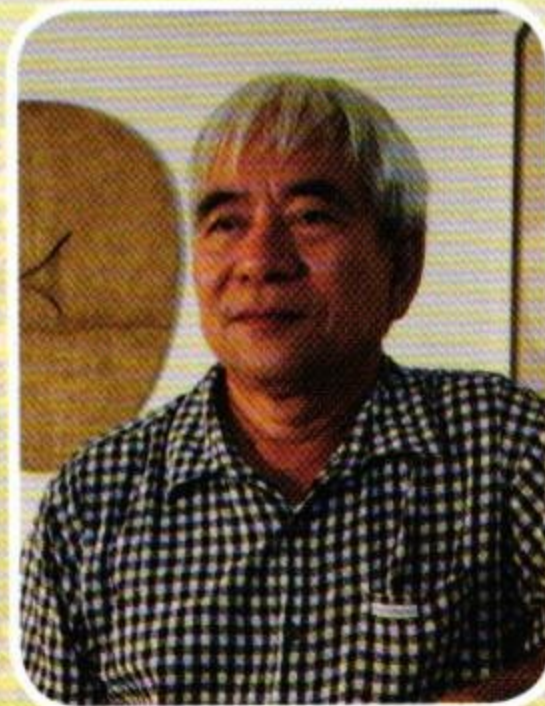
นายเสมอ จันดา
(สรเพชร ภิญโญ)

นายสงคราม งามยิ่ง

นางราตรีศรีวิไล บงสิทธิพร
(ราตรี ศรีวิไล)

นายโชคชัย ตักโพธิ์

นายไพวรินทร์ ขาวงาม

นายสมบัติ สิมหาล้า

คำประกาศเกียรติคุณ
ศิลปินมรดกอีสานเกียรติยศ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

ในวาระโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี การยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น จะได้จัดตั้งหอเกียรติยศศิลปินมรดกอีสานขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และสะสมองค์ความรู้ของบรรดาศิลปินมรดกอีสาน นับแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ - ปัจจุบัน

เพื่อเป็นเกียรติแก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงขอประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นศิลปินมรดกอีสานเกียรติยศ และประทับมือศิลปิน เพื่อเป็นอนุสรณ์ในคุณงามความดี ของท่านทั้งหลาย ประกอบด้วย รายชื่อศิลปินมรดกอีสานเกียรติยศ ดังนี้

- นายณรงค์ พงษ์ภาพ หรือ นพดล ดวงพร (ศิลปะการแสดง)
- นางบุญช่วง เด่นดวง (ศิลปะการแสดง)
- นายทองใส ทับถนนวน (ศิลปะการแสดง)
- นายสมคิด สิงสง (วรรณศิลป์)
- นายเสมอ จันดา หรือสรเพชร ภิญโญ (วรรณศิลป์)
- นายสงคราม งามยิ่ง (ทัศนศิลป์)
- นางราตรีศรีวิไล บงสิทธิพร หรือราตรี ศรีวิไล (ศิลปะการแสดง)
- นายโชคชัย ตักโพธิ์ (ทัศนศิลป์)
- นายไพวรินทร์ ขาวงาม (วรรณศิลป์)
- นายสมบัติ สิมห้ำ (ศิลปะการแสดง)

ด้วยผลงานของทุกท่านแสดงให้เห็นความมุ่งมั่นทุ่มเทในการสร้างสรรค์ผลงาน ที่มีรากฐานสืบทอดกันมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ เป็นการจรรโลงสุนทรียะอันก่อให้เกิดความดีงามใหญ่หลวงต่อสังคม ด้วยผลงานอันเป็นเลิศผนวกกับการเป็นผู้อุทิศตนเพื่อสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ดังนั้นไม่ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนผันไปเช่นใด ผลงานเหล่านี้ยังคงสร้างคุณูปการให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างต่อเนื่อง กลายเป็นมูนมรดกทางภูมิปัญญา เป็นฐานที่มั่นทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าอยู่เหนือกาลเวลา

กล่าวได้ว่า ศิลปินทั้ง ๑๐ ท่าน เป็นทั้งครู เป็นศิลปินต้นแบบ เป็นนักปฏิบัติผู้มีความรู้ความสามารถ และเป็นนักแสวงหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่ก่อให้เกิดสุนทรียะอย่างไม่หยุดนิ่ง ศิลปินมรดกอีสานทั้ง ๑๐ ท่านจึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินมรดกอีสานเกียรติยศ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป

สารบัญ

หน้า

คำถวายอาศิรวาทราชสดุดี และคำกล่าวถวายชัยมงคล

สารอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

สารรองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและชุมชนสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สารผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและชุมชนสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑ ทศวรรษการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานและผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์

๑

ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ ๕๕๗/๒๕๕๘

๘

ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ ๕๗๕/๒๕๕๘

๙

แถลงเกียรติอมรศิลปิน และศิลปินมรดกอีสาน ๒๕๕๘

๑๑

อมรศิลปินมรดกอีสาน ศิลปินมรดกอีสาน พุทธศักราช ๒๕๕๘

๑๕

ประวัติอมรศิลปินมรดกอีสาน ศิลปินมรดกอีสาน พุทธศักราช ๒๕๕๘

๓๙

มนัสปีที่ สดุดีวัฒนธรรมสัมพันธ์ ๒๕๕๘

๖๑

ผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๘

๖๕

ประวัติผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๘

๙๙

ทำเนียบอมรศิลปินมรดกอีสาน พุทธศักราช ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗

๑๒๙

ทำเนียบศิลปินมรดกอีสาน พุทธศักราช ๒๕๔๘ - ๒๕๕๗

๑๓๐

ทำเนียบผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑ - ๒๕๕๗

๑๓๕

กำหนดการ

๑๔๐

คณะผู้จัดทำ

๑๔๓

๑ ทศวรรษการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสาน และผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์

ศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่คงอยู่คู่กับมนุษย์ทุกกาลทุกสมัย เป็นสิ่งที่กลุ่มชนสร้างขึ้น สืบทอดสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษกระทั่งปัจจุบัน ศิลปวัฒนธรรมถือเป็นมรดกทางภูมิปัญญา และสิ่งดีงามของบ้านเมืองที่แสดงถึงความมีอารยะในแต่ละชาติแต่ละท้องถิ่นอันมาจาก พื้นฐานทางภูมินิเวศน์และความสัมพันธ์กับกลุ่มชนรอบข้างทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานเป็นภูมิภาค ที่มีความหลากหลายของกลุ่มชนและกลุ่มวัฒนธรรม ภูมิภาคนี้จึงมีศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่น และความสัมพันธ์แนบแน่นกับผู้คนในวิถีชีวิตอีสาน

“ไผ่ว่าอีสานแล้ง ลีจูงแขนเพื่อนไปเบิ่ง น้ำของไหลอยู่จั้น ๆ มันสิแล้งบ่อนจั่งได้

ไผ่ว่าเมืองอีสานฮ้าง ลีจูงแขนเพื่อนไปเบิ่ง ศิลปวัฒนธรรมยังใจโก้ สิไปฮ้างบ่อนจั่งได้ ...

ไผ่ว่าอีสานเศร้า ลีจูงแขนเพื่อนไปเบิ่ง เสียงแคนดังอยู่จั้น ๆ เสียงพิณท้าวโดดโด่ง มันสิเศร้า บ่อนจั่งได้ พี่น้องเอ๋ย”

คำกล่าวข้างต้นเป็นพญาอีสานที่กล่าวสืบทอดกันมา เนื้อหาเป็นการแสดงความคิดเห็น ของคนอีสานที่แย้งคำกล่าวอ้างของคนนอกวัฒนธรรม โดยพญาบทนี้ได้แสดงให้เห็นว่า อีสานมีแม่น้ำโขงที่ไหลหล่อ มีศิลปวัฒนธรรมอยู่ในวิถีชีวิตของคน ผู้คนยังร้องรำทำเพลง มีเสียงดนตรีที่คึกคักสนุกสนานอยู่ในชีวิตจิตใจ จากพญาบทนี้แสดงให้เห็นว่าภาคอีสาน เป็นภูมิภาคที่มีความรุ่งรวยทางศิลปวัฒนธรรมที่อยู่ในวิถีชีวิตและแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ ของชาวอีสานที่สืบทอดกันมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ เป็นศิลปวัฒนธรรมอันเกิดจากความสามารถ ทางวัฒนธรรมผนวกกับกระบวนการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับภูมินิเวศ จนก่อเกิดเป็น มูนมรดกอีสานที่ส่งผ่านสืบทอดมายังคนในรุ่นปัจจุบัน อย่างไรก็ตามกระแสโลกาภิวัตน์ใน ปัจจุบันส่งผลต่อการติดต่อสื่อสารและการเคลื่อนย้ายของทุนทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม อันส่งผลต่อคนในหลายภูมิภาคทั่วโลก กระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลต่อวัฒนธรรม ท้องถิ่นอีสานด้วยเช่นเดียวกัน

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสถาบันหนึ่ง ที่เห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมอีสานและ ตระหนักถึงศิลปวัฒนธรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไป จึงได้มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และส่งเสริมศิลปินและผู้มีบทบาทสำคัญทางด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งการอนุรักษ์วัฒนธรรม ท้องถิ่นให้ยังคงอยู่ และการนำศิลปวัฒนธรรมไปต่อยอดหรือปรับประยุกต์ในเชิงสร้างสรรค์เพื่อธำรง อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้ยังคงอยู่ และการยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานและผู้มีผลงาน ดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์แก่บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีบทบาทในการธำรงรักษาและสร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรมอีสาน

มหาวิทยาลัยขอนแก่น : ๕๐ ปีแห่งการอุทิศเพื่อสังคมกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ก่อตั้งในปีพุทธศักราช ๒๕๐๘ นับตั้งแต่ก่อตั้งกระทั่งปัจจุบันนับได้ว่าเป็นปีที่ ๕๐ การให้ความสำคัญกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมถือเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย โดยเน้นองค์ความรู้กับศิลปวัฒนธรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ประยุกต์ และต่อยอดหรือสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างสังคมอีสานให้มีความมั่นคงเข้มแข็งทางวัฒนธรรม ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการสร้าง Culture and Care Community ที่ให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การดำเนินงานทางวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยเป็นการให้ความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมและความสำคัญของศิลปินอีสาน รวมทั้งบุคคลและองค์กรเครือข่ายที่ทำงานด้านศิลปวัฒนธรรม ด้วยการสร้างเครือข่ายและการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ศิลปินกับผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมอีสาน ดังจะเห็นได้จากการมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่นแก่ผู้มีบทบาททางศิลปวัฒนธรรมทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น เช่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ด้านศิลปกรรมแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ศิลปินอีสานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประพันธ์กลอนลำคือ นายพิมพ์ รัตนคุณสาสน์ และ ดร.กมล ทัศนกาญจลลี นอกจากนี้ยังมีการมอบเหรียญเชิดชูเกียรติแก่สุดยอดศิลปินอีสานจำนวน ๔๐ ท่าน ในวาระ ๔๐ ปี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

งานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเชิดชูเกียรติศิลปินและภูมิปัญญาทางด้านศิลปวัฒนธรรมอีสานที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น นำโดยสำนักวัฒนธรรมได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องคือ การจัดงานยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานและผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ ที่เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ หน่วยงานหลักในการดำเนินงานคือ สำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในสมัย ผศ.ชลิต ชัยครรชิต เป็นผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม ผศ.ทรงวิทย์ พิมพ์กรรม รองผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรมร่วมกับอดีตผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรมสองท่าน คือ ผศ.ชอบ ดีสวนโคก และ รศ.อุดม บัวศรี การเชิดชูเกียรตินี้ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเว้นเพียงในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวาระแห่งการไว้ทุกข์ถวายสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เท่านั้น

การคัดเลือกผู้ที่ได้รับการเชิดชูเกียรตินั้นมีเกณฑ์ในการพิจารณาผู้ที่มีความเหมาะสมอย่างเข้มข้นพิถีพิถัน โดยพิจารณาจากความสามารถ การเผยแพร่ผลงาน อายุ และความเหมาะสมด้านต่าง ๆ กล่าวได้ว่าการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานและผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์คือการประกาศความยิ่งใหญ่และความดีงามของศิลปินผู้มีความสามารถความเชี่ยวชาญอันยังประโยชน์ทางวัฒนธรรมต่อสังคมอีสาน รวมทั้งให้ความสำคัญกับบุคคลหรือองค์กรผู้มีความดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ในการนำต้นทุนทางวัฒนธรรมอีสานมาดำรงหรือต่อยอด

ในเชิงสร้างสรรค์ อันแสดงให้เห็นคุณูปการต่อสังคมอีสานและประเทศชาติโดยรวม

ผู้ที่ได้รับการเชิดชูเกียรติจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีทั้งการเชิดชูเกียรติที่เรียกว่า “ศิลปินเกียรติยศ” ที่มอบให้แก่ศิลปินต้นแบบหรือชั้นครูที่มีคุณูปการต่อสังคมอีสาน ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นการเชิดชูเกียรติ “อมรศิลปินมรดกอีสาน” การเชิดชูเกียรติ “ศิลปินมรดกอีสาน” และ “ผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์” กล่าวได้ว่าผู้ที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติยศนี้ ล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถ และมีผลงานที่ประจักษ์ในสังคม

สาขาและเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินมรดกอีสานและผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์

สาขาและขอบข่ายในการคัดเลือกศิลปินมรดกอีสานมีด้วยกัน ๓ สาขา คือ ทัศนศิลป์ วรรณศิลป์ และศิลปะการแสดง สาขาทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็นจิตรศิลป์ และประยุกตศิลป์ ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม หัตถกรรม สื่อประสม สาขาวรรณศิลป์ ได้แก่ บทประพันธ์ที่แต่งอย่างมีศิลปะ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง อาทิ กลอนลำ ฃญา เรื่องสั้น นวนิยาย เพลง วรรณรูป และสุดท้ายสาขาศิลปะการแสดง ได้แก่ ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ซึ่งเป็นได้ทั้งแบบดั้งเดิมหรือพัฒนาขึ้นใหม่ ประกอบด้วย การละคร การดนตรี ภาพยนตร์ การแสดงพื้นบ้านรูปแบบต่าง ๆ

ส่วนเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินมรดกอีสานเป็นเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกันของกรรมการที่มาจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา ซึ่งประกอบไปด้วยเกณฑ์ ๓ เกณฑ์ คือ เกณฑ์ที่ ๑ คุณสมบัติของศิลปินมรดกอีสาน เกณฑ์ที่ ๒ คุณค่ามาตรฐานผลงานศิลปะของศิลปินมรดกอีสาน และเกณฑ์ที่ ๓ การเผยแพร่และยอมรับคุณค่าผลงานของศิลปินมรดกอีสาน สำหรับเกณฑ์แรก คุณสมบัติที่สำคัญของศิลปินมรดกอีสานคือ เป็นศิลปินที่มีสัญชาติไทย มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของศิลปะแขนงนั้น ๆ สร้างสรรค์และพัฒนา ศิลปะแขนงนั้น หรือเป็นผู้อนุรักษ์ถ่ายทอด หรือเป็นต้นแบบศิลปะแขนงนั้น ๆ รวมทั้งยังเป็นศิลปินที่มีคุณธรรม เป็นผู้มีผลงานที่ก่อประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติ และสร้างผลงานศิลปะแขนงนั้นอย่างน้อย ๒๐ ปี

เกณฑ์ที่ ๒ คุณค่ามาตรฐานผลงานศิลปะของศิลปินมรดกอีสาน คือ ผลงานมีความ ประณีต ละเอียด ลึกซึ้ง หรือมีกลวิธีสร้างสรรค์อันสื่อให้เห็นคุณค่าใน ความดี ความงาม คุณค่าทาง อารมณ์ สะท้อนความเป็นธรรมชาติ หรือสถานภาพทางสังคม และวัฒนธรรมแห่งยุคสมัย แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอีสาน หรือผลงานสร้างสรรค์แสดงออกถึงแนวคิดและกระตุ้น พัฒนาการทางสติปัญญาแก่ชุมชน สังคม ท้องถิ่นอีสาน หรือให้ความรู้สึกระเทือนใจ ให้พลัง ความรู้ และส่งเสริมจินตนาการ

เกณฑ์ที่ ๓ การเผยแพร่และยอมรับคุณค่าผลงานของศิลปินมรดกอีสาน คือผลงานได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณชน มีหลักฐานอันเชื่อได้ว่ามีผลงานที่แสดงให้เห็น แนวคิด พัฒนาการ

ผลงานทางศิลปกรรมอย่างเด่นชัด และได้รับการยอมรับ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ

ในการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์มีด้วยกัน ๑๐ สาขา ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และหัตถกรรม การแพทย์แผนไทย นิเวศน์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม วิสาหกิจ ชุมชน ศิลปกรรม ภาษาและวรรณกรรม ศาสนาและประเพณี อาหารและโภชนาการ และสื่อสาร วัฒนธรรม

ส่วนมาตรฐานการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ที่เริ่มต้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็เป็นเกณฑ์ที่มีความเข้มข้นเช่นเดียวกับศิลปนิมรดกอีสาน โดยแบ่งเป็นเกณฑ์ ๓ เกณฑ์ เกณฑ์ที่ ๑ คือคุณสมบัติผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ เกณฑ์ที่ ๒ คือคุณค่ามาตรฐานผลงานผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ เกณฑ์ที่ ๓ คือการเผยแพร่และยอมรับผลงานของผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์

เกณฑ์ที่ ๑ คุณสมบัติผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ คือ จะต้องเป็นบุคคลหรือองค์กรที่ยังคงมีบทบาทสำคัญด้านวัฒนธรรม และมีชีวิตอยู่ถึงวันเสนอชื่อให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ และมีบทบาทในการสร้างสรรค์ ส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ผลงานภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน ไม่เคยมีประวัติเสียหาย มีผลงานอย่างน้อย ๑๐ ปี และผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขานั้น ๆ รวมทั้งใช้ผลงานทางวัฒนธรรมเหล่านั้นมาสร้างสรรค์ หรือส่งเสริมสนับสนุนคุณค่าแก่สังคมอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์ที่ ๒ คุณค่ามาตรฐานผลงานผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ คือ จะต้องเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือมีส่วนในการแก้ปัญหาชุมชนและสังคมในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่แสดงถึงองค์ความรู้ที่เท่าทันปรากฏการณ์ในสภาวะปัจจุบัน และเป็นกิจกรรมที่มีได้มุ่งประโยชน์ทางการค้าธุรกิจ และ/หรือดำเนินการขึ้นเพื่อความเชื่อถือเป็นส่วนตัว

เกณฑ์ที่ ๓ การเผยแพร่และยอมรับผลงานของผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ คือ จะต้องเป็นบุคคลหรือองค์กรที่เป็นผู้นำทางความคิด และ/หรือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถนำความรู้ความสามารถมาประยุกต์ให้เข้ากับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนนั้น ๆ มีการนำฐานความรู้ทางวัฒนธรรมประเพณี จริยธรรม ศาสนธรรมมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความรู้ความสามารถทำประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม มีผลงานที่สังคมและชุมชนยอมรับ สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาสร้างสรรค์และเผยแพร่แก่สังคมส่วนรวมได้

นอกจากเกณฑ์ที่กำหนดอย่างละเอียดชัดเจนแล้ว การพิจารณาคัดเลือกศิลปนิมรดกอีสานและผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ยังมีขั้นตอนและกระบวนการที่เข้มข้น โดยมีกรรมการพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในขั้นตอนทั้งหมด ๓ ขั้นตอนคือ ขั้นตอนแรก เป็นการเปิดให้เสนอชื่อศิลปินที่มีความสามารถในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลและองค์กรที่มีบทบาทโดดเด่นด้านวัฒนธรรมสัมพันธ์ รอบของการเสนอชื่อซึ่งเป็นที่พึงการเข้ามา

ร่วมพิจารณาเสนอชื่อด้วยตนเองหรือการเสนอชื่อผ่านแบบฟอร์มที่กำหนดไว้รวมทั้งส่งผลงานของผู้เสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกมายังสำนักวัฒนธรรม ขั้นตอนที่สองคือ คณะกรรมการพิจารณากลับกรองคุณสมบัติของศิลปินมรดกอีสาน และผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์เพื่อเสนอรายชื่อสู่คณะกรรมการตัดสิน ส่วนขั้นตอนสุดท้ายคือคณะกรรมการตัดสิน โดยในขั้นตอนการพิจารณากลับกรองผู้มีคุณสมบัติและการตัดสินผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรตินั้นเป็นการคัดเลือกและตัดสินจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ ซึ่งมาจากภาครัฐและเอกชนทั่วทั้งภาคอีสาน

ศิลปินที่เคยได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานและการจัดงานเชิดชูเกียรติ

การเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานของมหาวิทยาลัยขอนแก่นแบ่งเป็นสองส่วนคือการเชิดชูเกียรติ “ศิลปินเกียรติยศ” ต่อมาเปลี่ยนเป็นการเชิดชูเกียรติศิลปินอาวุโสที่เรียกว่า “อมรศิลปินมรดกอีสาน” ที่มาจากคำว่า อมร หรือ อมตะ อันแสดงให้เห็นความเป็นอมตะของผลงานและความเป็นศิลปินอีสานที่เป็นต้นแบบของศิลปะแขนงนั้น ๆ และเป็นเกียรติประวัติต่อสังคมอีสาน กับศิลปินที่ได้รับการเชิดชูเกียรติ “ศิลปินมรดกอีสาน” สำหรับศิลปินที่เป็น “ศิลปินเกียรติยศ” ได้แก่ พระเทพวรคุณ และนายปรีชา พิณทอง ส่วน “อมรศิลปินมรดกอีสาน” เริ่มต้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มี ๑ ท่าน คือ นายตุ้มทอง โชคชนะ หรือเบญจมินทร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ๔ ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์พิเศษเฉลิม นาศิริรักษ์ นายคำพูน บุญทวี นายพูน สามสี และนายสุนทร ไชยรัตนโชติ หรือสุนทร ชัยรุ่งเรือง และในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่ นายสิลา วีระวงส์

การเชิดชูเกียรติ “ศิลปินมรดกอีสาน” มีทั้งหมด ๓ สาขา คือ ทัศนศิลป์ วรรณศิลป์ และศิลปะการแสดง สาขาทัศนศิลป์มีทั้ง หัตถกรรมตัดกระดาษ จิตรกรรมร่วมสมัย สถาปัตยกรรมร่วมสมัย หัตถกรรมแกะสลักไม้ หัตถกรรมผ้าทอ หัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องเงิน ประติมากรรมเทียนพรรษา จิตรกรรมแนวประเพณี จิตรกรรมสื่อผสม ทัศนศิลป์ร่วมสมัย เป็นต้น ศิลปินที่ได้รับการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานสาขาทัศนศิลป์ เช่น นายหนุมมอญ ประทุมวัน นายบุญหมั่น คำสะอาด นายโชคชัย ตักโพธิ์ นายธีวัฒน์ คະนะมะ รศ.ดร.วิโรฒ ศรีสุโร นายทอง ล้อมวงษ์ นายสงคราม งามยิ่ง นายป่วน เจียวทอง นายสนาม จันทรเกาะ นายทวี รัชนีกร นางเอี่ยม แยกดี นายอิสระ หลาวทอง และนายอุส่าห์ จันทรวิจิตร เป็นต้น

สาขาวรรณศิลป์การเชิดชูเกียรติศิลปินที่มาจากหลากหลายสาขา ทั้งประพันธ์เพลง ลูกทุ่งทั้งต้นแบบและร่วมสมัย กวีวรรณรูป ประพันธ์กลอนลำ วรรณกรรมร่วมสมัย ประพันธ์นวนิยาย วรรณกรรมพื้นบ้าน ศิลปินที่ได้รับการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานสาขาวรรณศิลป์ เช่น นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา นายชานนท์ ภาคศิริ หรือสุรินทร์ ภาคศิริ นายจันดี หลักคำพัน นายเจริญ กุลสุวรรณ นายนุ่ม เย็นใจ นายแสง จันทรغام นายเสมอ จันดา หรือสรเพชร

ภิญโญ พระอธิการอินตา กวีวงศ์ นายสมพงษ์ พละสุรย์ หรือคำหมาน คนโค นายสมคิด สิงสง นายไพโรรินทร์ ขาวงาม นายประยูร ลาแสง นายทองเจริญ ดาเหลา นายสัญญาลักษณ์ ดอนศรีฐิติโชติ นายประยงค์ มูลสาร นายปราโมทย์ ในจิต หรือจินตรัย และนายสลา คุณวุฒิ เป็นต้น

สาขาศิลปะการแสดง มีทั้ง ลำเรื่อง ลำพื้น การละเล่นพื้นบ้านลำเตี้ย ลำสินไซ ดนตรีพื้นบ้าน ขับลำท่องถิ่น ตลกอีสาน ขับร้องเพลงลูกทุ่งอีสาน ดนตรีร่วมสมัย ลำกลอน หุ่นกระบอกอีสาน การแสดงพื้นบ้านอีสานใต้ ลำกลอนประยุกต์ เพลงโคราช ขับร้องเพลงลูกทุ่งหมอลำหนังประโมทัย นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานใต้ เป็นต้น ศิลปินที่ได้รับการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานสาขาศิลปะการแสดง ได้แก่ นายระเบียบ พลล้ำ นางมลฤดี พรหมจักร นางราตรีศรีวิไล บงสิทธิพร นางผมหอม สกุลไทย หรือหมอลำผมหอม นางบัวผัน จักรพิมพ์ หรือบัวผัน ดาวคะนอง นางทองนาง คุณไชย หรืออังกนางค์ คุณไชย นายกำป็น ข่อยนอก หรือกำป็น บ้านแท่น นายเรวัฒน์ สายันต์เกษะ หรือหนุ่มภูไท นางแก่นจันทร์ นามวัฒน์ นายสมร พลศักดิ์ นายกมนต์โรจน์ นิวัฒน์บรรหาร นายทองสา ปากสี หรือยายสำ นายสุดใจ เทียงตรงจิต หรือหนิงหน่อง นายณรงค์ พงษ์ภาพ หรือนพดล ดวงพร นายเพชรทาย วงษ์คำเหลา หรือหม่า จักม๊ก นายเทียม เคิกศิริ หรือดาว บ้านดอน นายคำป็น ผิวขำ หรือปอง ปรีดา นายสุรชัย จันทิมาธร นายสุรสีห์ ผาธรรม และนายอภิชาติพงษ์ วีระเศรษฐกุล เป็นต้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ถือเป็น ๑ ทศวรรษหรือ ๑๐ ปีของการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสานและผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ อีกทั้งยังเป็นโอกาสมหามงคลวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕ รอบ การจัดงานในครั้งนี้มีด้วยกัน ๒ วัน คือ ๑ - ๒ เมษายน ในวันที่ ๑ เมษายน เป็นการจัดงานขึ้นชมยินดีกับครูพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ศิลปินมรดกอีสานที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และงานมุทิตาจิตหารายได้ช่วยเหลือนายทอง โคตรชมภู ผู้ที่เคยได้รับการเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ ปัจจุบันกำลังเจ็บป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง เนื่องจากนายทอง โคตรชมภู เป็นแบบอย่างของศิลปินที่สู้ชีวิต อุทิศตนเพื่อสังคม เป็นแบบอย่างในการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิลปินหลายคน และเป็นศิลปินที่ได้รับรางวัลระดับประเทศมากมาย

ส่วนในวันที่ ๒ เมษายน เป็นการจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕ รอบ และวันอนุรักษ์มรดกไทย งานจัดในอาคารหอศิลป์และเวทีกลางแจ้ง หอศิลป์วัฒนธรรม บริเวณริมบึงสีฐาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น กิจกรรมมีทั้งการปาฐกถาเรื่อง “๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับงานอนุรักษ์มรดกไทย” โดยนางฉวีวรรณ พันธุ ศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และ “คุณค่าศิลปินมรดกอีสานและวัฒนธรรมสัมพันธ์กับสังคมอีสาน” โดย นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

ศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ นิทรรศการเชิดชูพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นิทรรศการเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสาน และผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ พิธีการประทับมือศิลปินมรดกอีสานเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินมรดกอีสาน เกียรติยศ จำนวน ๑๐ ท่าน ได้แก่ นายณรงค์ พงษ์ภาพ (นพดล ดวงพร) นางบุญช่วง เต็นดวง นายทองใส ทับถนนวน นายสมคิด สิงสง นายเสมอ จันดา (สรเพชร ภิญโญ) นายสงคราม งามยิ่ง นางราตรีศรีวิไล บงสิทธิพร (ราตรี ศรีวิไล) นายโชคชัย ตักโพธิ์ นายไพวรินทร์ ขาวงาม และ นายสมบัติ สิมหล้า การมอบโล่เชิดชูเกียรติ และการแสดงจากศิลปินที่ได้รับการประกาศ เป็นศิลปินมรดกอีสานและผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่นในฐานะสถาบันการศึกษาในภาคอีสานถือว่าการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและการต่อยอดเชิงสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพันธกิจที่สำคัญ ดังนั้น การเชิดชูเกียรตินี้ถือเป็นการส่งเสริมศิลปิน และผู้มีบทบาทสำคัญทางด้านวัฒนธรรมอีสาน และแสดงให้เห็นคุณูปการของศิลปวัฒนธรรมและศิลปินที่มีต่อการอนุรักษ์และสร้างสรรค์สังคม อันเป็นภารกิจสำคัญยิ่งที่สำนักวัฒนธรรมและมหาวิทยาลัยขอนแก่นดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง กล่าวได้ว่าการเชิดชูเกียรติเป็นการสร้างแรงใจ กำลังใจให้แก่ศิลปินที่มีผลงานดีเด่นและสร้าง คุณประโยชน์ต่อสังคม สร้างให้ศิลปินที่ได้รับการเชิดชูเกียรติกลายเป็นแรงบันดาลใจให้แก่ ศิลปินรุ่นหลัง และเป็นแรงผลักดันให้ศิลปินอีสานมุ่งสร้างสรรค์ผลงานให้โดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ในระดับชาติและสากล อันเป็นหนทางนำไปสู่การสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอีสานและศิลปวัฒนธรรม ของชาติต่อไป

ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น

(ฉบับที่ ๕๕๗ / ๒๕๕๘)

เรื่อง ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสาน เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและวันอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี ๒๕๕๘

ตามประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับที่ ๙๔/๒๕๕๘) ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๘ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกศิลปินมรดกอีสาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น

บัดนี้ การพิจารณาคัดเลือกศิลปินมรดกอีสาน ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๘ ได้สิ้นสุดลงแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงขอประกาศรายชื่อผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินมรดกอีสาน เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและวันอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี ๒๕๕๘ ดังมีรายชื่อโดยแบ่งตามสาขา ดังนี้

รางวัลอมรศิลปินมรดกอีสาน มีผู้ได้รับรางวัล ๑ ท่าน ได้แก่

๑. นายสีลา วีระวงส์

สาขาทัศนศิลป์ มีผู้ได้รับรางวัล ๒ ท่าน ได้แก่

๑. นางคำปุน ศรีใส (หัตถกรรมผ้าทอ)
๒. นายจำรัส ไกรกุล (ช่างน้อย) (ประติมากรรม)

สาขาวรรณศิลป์ มีผู้ได้รับรางวัล ๒ ท่าน ได้แก่

๑. นายเกษ พิมพ์สำราญ (เกษ เกษแก้ว) (ประพันธ์กลอนลำ)
๒. นายวีระ สุดสังข์ (พอน ฝ้าฟาง) (วรรณกรรมร่วมสมัย)

สาขาศิลปะการแสดง มีผู้ได้รับรางวัล ๖ ท่าน ได้แก่

๑. นางมณีรัตน์ การเกษม (หมอลำมณีรัตน์ แก้วเสด็จ) (หมอลำกลอน)
๒. นายสมจิต ทองบ่อ (สมจิตร บ่อทอง) (ลูกทุ่งหมอลำ)
๓. นางสาวรวม ดีสม (น้ำผึ้ง เมืองสุรินทร์) (ขับร้อง กัณตรึม)
๔. นายบัวทอง ผาจง (หมอแคนม้ากระที่บโฮง) (ดนตรีพื้นบ้าน แคน)
๕. นายธงชัย สามสี (ดนตรีพื้นบ้าน กัณตรึม)
๖. นายปรัชญา ปิ่นแก้ว (กำกับภาพยนตร์)

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(รองศาสตราจารย์สมหมาย ปริเปรม)
รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น

(ฉบับที่ ๕๗๕ / ๒๕๕๘)

เรื่อง ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์
เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
และวันอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี ๒๕๕๘

ตามประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับที่ ๙๕/๒๕๕๘) ลงวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรางวัลผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมสัมพันธ์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘
นั้น

บัดนี้ การพิจารณาคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้สิ้นสุดลงแล้ว
มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงขอประกาศรายชื่อผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์
เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและวันอนุรักษ์
มรดกไทย ประจำปี ๒๕๕๘ ดังมีรายชื่อโดยแบ่งตามสาขา ดังนี้

สาขาเกษตรกรรม มีผู้ได้รับรางวัล ๒ ท่าน ได้แก่

๑. นายจันทร์ที ประทุมภา (เกษตรทฤษฎีใหม่)
๒. นายบุญเต็ม ชัยลา (เกษตรทฤษฎีใหม่)

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม มีผู้ได้รับรางวัล ๓ ท่าน ได้แก่

๑. นายทัน สุพรรณราช (เครื่องปั้นดินเผา)
๒. นายต่อศักดิ์ สุทธิสา (ผ้าไหมบาติก)
๓. นางเบญจวรรณ บุ่งทอง (แปรรูปผ้าพื้นถิ่น)

สาขาแพทย์แผนไทย มีผู้ได้รับรางวัล ๑ ท่าน ได้แก่

๑. นายขาว ฉียบแหลม

สาขานิเวศน์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีผู้ได้รับรางวัล ๑ องค์กร ได้แก่

๑. กลุ่มอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมบ้านท่าตูม

สาขาวิสาหกิจและธุรกิจชุมชน มีผู้ได้รับรางวัล ๑ องค์กร ได้แก่

๑. กลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่บ้านหัวฝาย

สาขาศิลปกรรม มีผู้ได้รับรางวัล ๓ ท่าน ได้แก่

๑. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อรศิริ ปาณินท์ (สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น)
๒. นายสว่าง เชื้อหงษ์ (หมอลำสว่างจิตร์ เชื้อหงษ์) (หมอลำกลอน)
๓. นายบุญชัย ทองเจริญบัวงาม (ช่างฝีมือ)

/สาขาภาษา...

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

ປຶ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ